

Školitelský posudek na bakalářskou práci:

Kristýna Pokorná: Morfologická a molekulární variabilita, rozšíření a ekologie druhů *Lewinskya affinis* a *Lewinskya fastigiata*

Kristýna Pokorná je mojí dosud první studentkou, o které jsem věděl ještě před jejím příchodem do prvního ročníku Přírodovědecké fakulty. Pověst ji předcházela proto, že si pro svou SOČ vybrala bryologické téma, což je událost natolik neobvyklá, že v bryologické komunitě upoutá pozornost přinejmenším po celé naší nevelké zemi. Kristýna se skutečně od prvních dnů na této škole (což bylo, pokud STAG nelže již před čtyřmi a půl roky) účastnila bryologických exkurzí, nicméně působila poměrně nenápadným dojmem a dlouho nic nenasvědčovalo tomu, že by se dala přesvědčit k zadání bakalářské práce s bryologickou tematikou. Nakonec k tomu přeci jen došlo (to bylo jaro roku 2018), a protože tehdy zbývalo do konce řádného bakalářského studia Kristýně už jen rok, rozhodli jsme se po delším váhání nejt obvyklým startem v podobě bryofloristického průzkumu, který by jí možná „seděl“ více, ale pokusit se trochu rozpracovat čerstvě odhalený, ale na rozdíl od podobných případů jasně vymezený taxonomicko-floristicko-ekologický problém, který vyvstal po (znovu)oddělení kdysi zatraceného (slovy taxonoma synonymizovaného) a nyní opět rozlišovaného druhu *Orthotrichum fastigiatum* ve vztahu ke běžnějšímu taxonu *O. affine*. Věděli jsme totiž, že oba taxony se u nás (včetně okolí našeho města) vyskytují, dají se víceméně od sebe morfologicky odlišit, a otázkou zůstávalo jen jak přesně a jak spolehlivě je odlišení možné, zda se taxony liší i molekulárně v jednoduše sekvenovatelných úsecích (a tedy jestli lze použít jednoduchý barcoding) a zda se dají vysledovat nějaké odlišnosti v ekologii a rozšíření.

Kristýnin start v první (a teoreticky poslední) vegetační sezóně, kterou měla ke sběru dat, byl poněkud rozpačitý a stejně pokračoval konec roku 2019. Teprve na jaře 2020, kdy měla být práce teoreticky dokončena, se začala objevovat první nesmělá zpracování nasbíraných dat a jak už to bývá, vyplývaly zároveň první závažnější problémy, které se daly řešit jen přeměřením či dosbíráním dat a podobně. Nezbyvalo než odevzdání práce odložit. Bohužel ani na počátku podzimu loňského roku nedošlo k úplnému průlomů v dosavadním postupu, a tak finiš probíhal podobně hektickým způsobem, jak je obvyklé u studentů, kteří odevzdávají práci o rok dříve a projevil se i na závěrečné podobě práce.

Výsledky práce přes všechny mé průběžné obavy splnily ve většině ohledů původní zadání. Kristýně se podařilo nasbírat relativně reprezentativní materiál obou taxonů v několika oblastech ČR, proměřit mikroskopické znaky, data statisticky zpracovat a s obvyklou přiznanou pomocí správně vyhodnotit, naučila se získat a zpracovat základní molekulární data, observačním způsobem zaznamenat některé ekologické charakteristiky pozorovaných populací a střízlivě je interpretovat. Během zpracování a tvorby textu jsme si zpočátku někdy těžko rozuměli, nakonec jsem ale byl často mile překvapen tím, co všechno Kristýna správně a samostatně dokázala zpracovat. Jako oponent bych se dovedl na předloženém materiálu „vyřádit“, z pohledu školitele však jsem s výsledky této bakalářské práce spokojen (a byl bych dokonce velmi spokojen, kdybych tento posudek mohl psát před rokem), a jednoznačně ji **doporučuji k obhajobě**.

V Českých Budějovicích, 17.1.2021

Jan Kučera

